

Методи та форми самореалізації інтелектуального потенціалу серед викладачів і студентів коледжу

Розвиток інтелектуального потенціалу особистості є одним із найактуальніших завдань сучасного суспільства, яке перебуває на етапі глобальних перетворень у системі освіти України, інтеграції у світовий освітній простір. Відповідно до європейських вимог та вітчизняних державних документів (Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття), Національна доктрина розвитку освіти України, Закон України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Концепція національного виховання) потребують оптимізації завдання та педагогічні механізми інтелектуального розвитку студентської молоді, здатної до професійного самовдосконалення та самореалізації.

Особистість розкривається через свою творчість, тобто вона володіє певними можливостями (потенціями), що становлять її здатність до творчості.

Інтелектуальний потенціал – здібності, знання, навички та уміння як соціально-психологічні можливості особистості, що їх вона використовує для розробки й реалізації своїх творчих задумів.

Структура інтелектуального потенціалу включає:

- можливості людини, які ще не перейшли в здібності;
- можливості, що активізують реалізацію здібностей;
- стиль творчої діяльності особистості.

Сучасний американський психолог Говард Гарднер визначив творчу індивідуальність як особистість, яка систематично розв'язує проблеми, моделює продукти, або ставить нові питання щодо певної сфери дійсності таким чином, що у певному культурному середовищі їх вважають новими, але врешті решт визнають та приймають.

Соціолог Д. Клозен (США) виділив основні детермінанти на шляху творчості людини:

- 1) особисті ресурси (розум, темперамент, знання);
- 2) "джерела підтримки та керівництва" (норми, інструкції, рекомендації);
- 3) можливості для виконання особистих цілей, що залежать від соціальної приналежності, суспільно-історичної ситуації;
- 4) власні зусилля особистості, її діяльність.

Самозізнання видатних людей вказують на такі ознаки геніальності:

1) перцептивні: напруга уваги, вразливість, сприйнятливість, спостережливість тощо;

2) інтелектуальні: інтуїція, уява, вигадка, дар передбачення, широта знань тощо;

3) характерологічні: відхилення від шаблону, оригінальність, ініціативність, висока самоорганізація, працездатність, наполегливість, захоплення не стільки досягненням мети, скільки творчим процесом, прагнення до творчої діяльності та ін.

Рівні інтелектуального потенціалу зазвичай поділяють на високий, середній та низький.

- Високий рівень характерний для осіб, які швидко включаються в роботу і засвоюють новий матеріал. Вони готові до прийняття нетипових рішень, сповнені рішучості, впевнені, що з будь-якої проблемної ситуації є вихід, а будь-яке Працюючи, завжди пропускають роботу ніби "через себе", використовуючи творчу уяву і фантазію та подумки прогножуючи результат. Такі люди до всього, в тому числі і до роботи та навчання, намагаються підходити творчо, отримуючи задоволення від самого відчуття новизни. Володіючи необхідними ознаками сформованого мислення, вони здатні обрати найлегший і найкращий спосіб розв'язання проблеми. завдання чи задача може мати декілька способів розв'язання.

Рівні інтелектуального потенціалу

- Середній рівень інтелектуального потенціалу характерний для осіб, які мають необхідні творчі сили, проте не використовують їх повною мірою. Певні психологічні бар'єри, комплекси, або ж просто лінощі стоять на заваді повної самореалізації таких осіб. Вони не прагнуть виділятися серед інших, хоча відчують у собі здібності. Інколи вони важкі на підйом, але якщо вже починають щось робити, то роблять це творчо, з натхненням, доводячи розпочату справу до кінця. Такі люди відповідальні, самостійні, можуть взяти на себе організаційну роль, здатні до самоуправління.

Рівні інтелектуального потенціалу

- Низький рівень інтелектуального потенціалу характерний для осіб, які проявляють себе творчо вкрай рідко, лише в безпосередньо творчих завданнях. Іноді їхні напрацювання вирізняються унікальністю, оригінальністю, багатою творчою уявою. Практично відсутня здатність прогнозування і передбачення. Їхні дії носять репродуктивний характер, їм легше і краще працювати за усталеним зразком чи схемою, аніж шукати неординарних і унікальних вирішень тієї чи іншої проблеми. Вони не люблять завдань, спрямованих на самостійний пошук. Активність переважно зовнішня, орієнтована на оцінку, уникнення неприємностей та інше.

Практична робота в коледжі

спрямована на поетапний розвиток усіх визначених нами структурних компонентів інтелектуального потенціалу. На заняттях з гуманітарних дисциплін здійснюється робота, спрямована на досягнення власних можливостей, що сприяють пробудженню інтелектуального потенціалу, емоційних переживань, формуванню естетичного сприйняття, художньо-естетичному аналізу різних творів мистецтва. На навчальних заняттях студентам пропонуються творчі завдання, спрямовані на розвиток образного мислення (усне малювання, літературні імпровізації, складання літературних мініатюр, віршів, художніх композицій, музично-літературних, літературно-образотворчих тощо).

Найбільш результативними для виявлення інтелектуальної активності здобувачів вищої освіти стали наступні заходи:

- участь в роботі МАН України;
- робота мовно-літературного клубу «Обрії»;
- індивідуальна та групова робота вихованців над пошуковими та науково-дослідницькими проектами;
- науково-практичні конференції;
- виставки пошукових та дослідницьких робіт;
- навчальні екскурсії;
- конкурси;
- розроблення мультимедійних проектів;
- участь в олімпіадах;
- самоосвітня діяльність.

Але найбільш дієвим є ЧИТАННЯ. Вченими доведено, що під час читання навіть трохи збільшується об'єм мозку. На читання художніх творів молодь витрачає все менше і менше часу. А скільки художньої літератури останнім часом прочитали присутні на педраді? Як залучити читати молодь, що постійно цікавиться тільки Інтернетом?

Сучасні методи і форми стратегії залучення до читання:

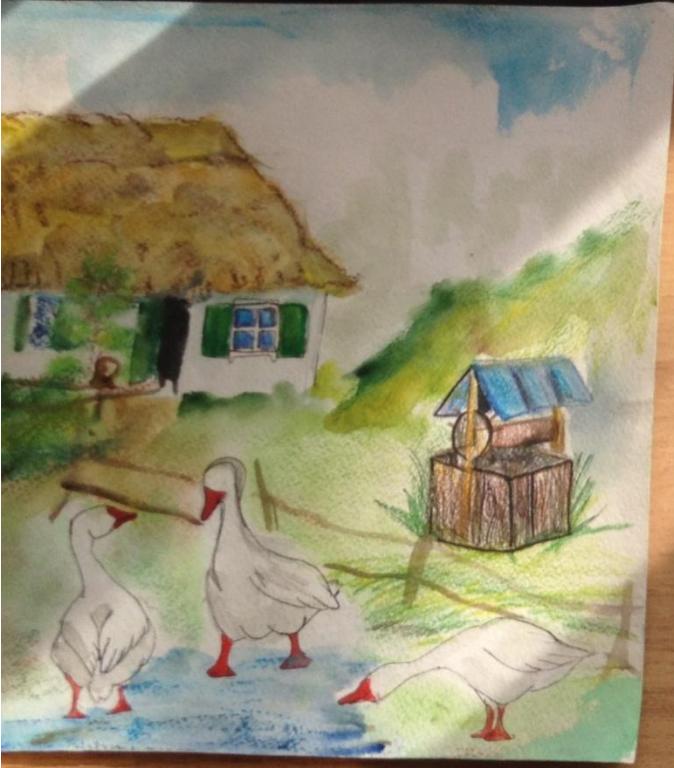
- **буктрейлер** (з англ. book – «книга», trailer – «тягнути»), короткий ролик-анотація до книжки, аудіовізуальний продукт, що ілюструє найяскравіші моменти літературного твору. Звертатися до мови, зрозумілою сучасному юнацтву. Головне призначення – продемонструвати книгу так, щоб захотілося її прочитати;
- **плейкаст** (від англ. play – «грати, виконувати», broadcast – «широке мовлення»). Це мультимедійна листівка, що складається з оригінального фону, на який накладаються потрібні слова і музика. Ви можете виразити свої емоції, зробити приємно колегам, друзям, родичам;

Сучасні методи і форми стратегії залучення до ЧИТАННЯ:

- **букрев'ю** як прийом критичного мислення (від англ. book – «книжка», review – «огляд»). Цей вид творчого завдання дає змогу учням побувати в ролі літературного критика й оцінити прочитану книжку за певними критеріями чи власними вподобаннями. Такий вид роботи є невід'ємним у сучасному навчанні, дає дітям велике задоволення через свою неординарність. Букрев'ю можна використовувати у письмовій формі та за допомогою засобів новітніх технологій;
- **володіння прийомами** роботи з різними видами інформаційних джерел (підручник, хрестоматія, текст, словник, ілюстрація, кіно і відеоматеріали).

- Що активізує наш інтелект, спонукає людину до дії і досягнення мети? Мотивація. Види мотивів: усвідомлені – неусвідомлені, внутрішні – зовнішні, позитивні – негативні, стійкі – нестійкі. Навчальна мотивація: матеріальна, емоційна, інформаційна, моральна, духовна. Самомотивація.

Багаторічна практика допомогла знайти такі форми роботи, які б наближали літературу до студента, викликали у нього бажання вчитися. Одна з таких форм роботи – дати можливість кожному студенту спробувати себе в ролі поета. Звісно ж, ці твори не ідеальні, вони кострубаті, як-то кажуть, необтесані, недосконалі, інколи сприймаються важко, їх не порівняти з віршами майстрів поезій, але у них є щирість почуттів, частинка світогляду сучасної молоді. Поглибити інтерес до літератури, краще засвоїти матеріал допомагають малюнки-ілюстрації студентів до художніх творів.

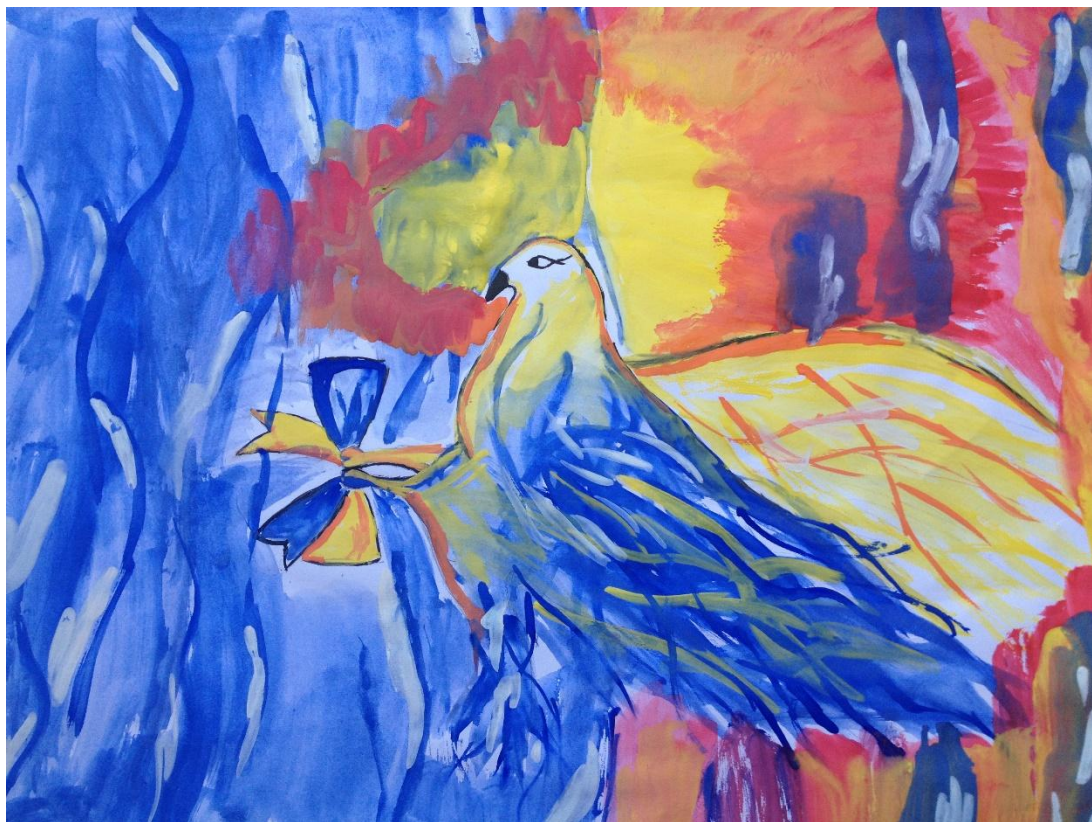

Роботи студентів

Франція

Німеччина

Усі ці форми і методи передбачають максимальне використання інтелектуального потенціалу і серед викладачів, і серед здобувачів вищої освіти. Бажаю всім присутнім розвивати свій інтелектуальний потенціал і повністю його реалізувати!

Дякую за увагу.